

Juryrapport Hebban Luisterboek Award 2019

Hebban organiseerde van maandag 6 mei tot en met zondag 12 mei 2019 voor de derde keer de Week van het Luisterboek. Tijdens deze themawEEK wordt het luisterboek in de kijker gezet om lezers meer te vertellen over deze vorm van verhalen tot je nemen.

De Hebban Luisterboek Award wordt voor de derde keer uitgereikt en is een prijs voor de beste voorlezer. In deze editie worden er twee Awards uitgereikt; een Award voor de beste voorlezer in de categorie 'volwassen fictie' en een voor de beste voorlezer in de categorie 'kinderboeken'.

De jury

De jury van de Hebban Luisterboek Award 2019 bestond uit meer dan 100 enthousiaste luisterboek-liefhebbers onder aanvoering van de redactie van Hebban. Op basis van een longlist beoordeelden zij de luisterboeken waaruit een shortlist samengesteld kon worden.

Appels en peren

De longlist werd samengesteld om luisteraars zo'n breed mogelijk pallet aan luisterboeken te laten ontdekken en beluisteren. De diversiteit aan stemmen en manieren om verhalen tot leven te brengen was enorm. Dat lijkt soms het vergelijken van appels met peren, toch is de eindjury er in geslaagd om voor beide categorieën een unanieme winnaar te kiezen.

Voorlezers die door middel van hun stem, intonatie, ritmiek en hun inlevingsvermogen net dat beetje extra geven aan het luisterboek. En omdat voorlezers cruciaal zijn bij het plezier dat je kunt hebben bij het luisteren naar boeken is de Hebban Luisterboek Award in eerste instantie een bekroning voor hem of haar en niet voor de auteurs van de voorgelezen werken.

De shortlist

De geselecteerde luisterboeken voor de shortlist werden voorgelegd aan de professionele eindjury van de Hebban Luisterboek Award 2019, bestaande uit juryvoorzitter **Henkjan Smits**, **Mariëlle van Tilburg** (audioprofessional), **Soraya Vink** (redacteur en luisterboek-specialist Hebban) en **Sander Verheijen** (hoofdredacteur Hebban). Zij beoordeelden de genomineerden en kozen uit iedere categorie een winnaar.

De volgende zes luisterboeken - op alfabetische volgorde van achternaam van auteur - verkregen een positie op de shortlisten:

Volwassen fictie

- *Onder de Paramaribo* van Johan Fretz (Uitgeverij Lebowski, voorgelezen door Johan Fretz)
- *Leven en laten leven* van Hendrik Groen (Uitgeverij Meulenhoff, voorgelezen door Kees Hulst)
- *Het Pilgrim Fathers-complot* van Jeroen Windmeijer (Uitgeverij HarperCollins Holland, voorgelezen door Louis van Beek)

Kinderboeken

- *Het boek van alle dingen* van Guus Kuijer (Uitgeverij Querido, voorgelezen door Guus Kuijer)
- *Kinderen met een ster* van Martine Letterie (Uitgeverij Leopold, voorgelezen door Dieuwertje Blok)
- *De familie R.I.P.* van Paul van Loon (Uitgeverij Leopold, voorgelezen door Frank Lammers)

Onder de Paramaribo

(winnaar in de categorie Volwassenen)

Auteur: Johan Fretz

Voorlezer: Johan Fretz

Uitgever: Lebowski

“Johan Fretz is in staat met zijn stem en de gesproken dialogen de Surinaamse sfeer heel goed neer te zetten.”

Eerder dit jaar uitgeroepen als winnaar van de Boekhandelsprijs 2019. **Johan Fretz** heeft gemengd bloed, maar vooral anderen lijken zich druk te maken over zijn afkomst. Daar komt verandering in als hij wordt uitgenodigd om op te treden in Paramaribo in het kader van de verkiezingen. Samen met zijn moeder vliegt hij naar haar geboortegrond voor een reis om nooit meer te vergeten.

Onder de Paramaribo is zijn literaire zoektocht waarin hij de lezer, en in dit geval dus vooral de luisteraar, meeneemt in de vragen die hij beantwoordt tijdens zijn verblijf in Suriname. Fretz sprak zelf zijn eigen boek in, wat een uitstekende keuze blijkt te zijn.

Johan Fretz neemt de luisteraar mee in een achtbaan van emoties. Mede omdat het verhaal zo dichtbij hemzelf staat, is hij perfect in staat om humor over te dragen via accenten waarmee hij zijn geliefde familieleden neerzet zonder dat het een karikatuur wordt of weet hij de luisteraar juist te ontroeren doordat het onbegrip via zijn teksten voelbaar wordt. De manier van voordragen wordt niet als ‘voorlezen’ beschouwd maar alsof een verhaal verteld wordt, waardoor de teksten niet als geacteerd overkomen op de luisteraar. Ook het aangename tempo van de verteltrant, zorgt ervoor dat het luisterboek een bepaalde energie overdraagt aan de luisteraar wat de ervaring alleen maar completer maakt. Het persoonlijke verhaal van Fretz en manier van vertellen, werkt perfect met het intieme karakter van audio, en maakt dat het verhaal heel dicht op de huid zit.

Een jurylid vatte samen wat voor gevoelens zij had:

“De variatie in stemgeluid, accent en volume waarmee de voorlezer de diverse personen verbeeldt maakt het verhaal levendig en maakt dat je als luisteraar het gevoel krijgt ‘erbij’ te zijn.”

Leven en laten leven

Auteur: Hendrik Groen

Voorlezer: Kees Hulst

Uitgever: Meulenhoff

“Het humoristische verhaal vindt in de stem van Kees Hulst de perfecte verteller.”

Arthur Ophof had zich het leven toch anders voorgesteld. In plaats van spectaculaire reizen te maken naar verre landen, staat hij vier keer in de week in de file van Purmerend naar Breukelen én in de file van Breukelen naar Purmerend. De vrijdagmiddagen met zijn drie vrienden zijn nog het enige hoogtepunt van de week. En hij wordt vijftig, dus de tijd begint te dringen. Maar als zijn werkgever hem ‘helaas’ moet ontslaan en hij er een riante ontslagvergoeding uit weet te slepen, openen zich onverwachts mooie perspectieven op een geheel nieuw leven.

Hendrik Groen, publiekslieveling door zijn dagboeken die instant bestsellers werden, levert met *Leven en laten leven* zijn eerste ‘eigen’ roman af. Het luisterboek is ingesproken door acteur **Kees Hulst**, onder meer bekend van zijn recente rol als Hendrik Groen in de televisieserie *Het geheime dagboek van Hendrik Groen*.

Luisteraars geven aan dat de keuze voor Hulst prima past bij deze roman, vanwege het beeld dat is ontstaan door de televisieserie. Hoewel Hulst niet veel variatie aanbrengt in het gebruik van zijn stem, is de neutrale toon passend bij het verhaal waarin humor op droge wijze wordt gepresenteerd. Het tempo en de kleur van de stem passen bij het verhaal. Er wordt niet te veel gebruik gemaakt van 'typetjes'. Het is daarentegen wel herkenbaar wanneer verschillende personages het woord voeren.

Een van de juryleden lichtte toe:

“Eén woord. Welgeteld één woord. Dat was er nodig om mij te boeien in dit boek en mij vervolgens niet meer los te laten. Ik waande mij, door de schrijfstijl met korte zinnen en grappig taalgebruik, actuele nieuwsfeitjes en een lichtzinnige kijk op het leven, meteen weer in de sfeer van Hendrik Groen.”

Het Pilgrim Fathers-complot

Auteur: Jeroen Windmeijer

Voorlezer: Louis van Beek

Uitgever: HarperCollins Holland

“Heel spannend en boeiend voorgelezen, precies zoals het verhaal is.”

Het anders zo rustige Leiden schrikt op wanneer de voorzitter van de plaatselijke vrijmetselaarsloge op gruwelijke wijze om het leven wordt gebracht. Bijna tegelijkertijd wordt er in het gemeentearchief een manuscript gevonden waarin een anonieme auteur de tot dan toe verborgen geschiedenis vertelt van de Pilgrim Fathers, de Founding Fathers van de Verenigde Staten. Van 1609 tot 1620 woonden zij in Leiden, waarna een deel van hen naar Amerika vertrok. Ongewild raakt universitair docent Peter de Haan bij deze zaken betrokken.

Met *Het Pilgrim Fathers-complot* brengt schrijver **Jeroen Windmeijer** weer een intelligente thriller boordevol historische details en wetenswaardigheden. Voorlezer **Louis van Beek** neemt de luisteraar mee in deze boeiende zoektocht die over meerdere continenten plaatsvindt.

Louis van Beek heeft een prettige stem om naar te luisteren. Zijn voorleestempo en zijn intonatie zijn precies goed. Op momenten dat er spannende scènes in het verhaal worden geïntroduceerd, past hij ook zijn stem daarop aan. Door de grote variatie in de soorten tekst die zijn opgenomen, buigt Van Beek ook mooi mee met zijn stem waardoor de aandacht van de luisteraar niet verslapt.

Een van de juryleden lichtte toe:

“Je kunt merken dat de voorlezer zich goed heeft voorbereid en het verhaal goed kent. Het is een fantastische stem om naar te luisteren.”

Het boek van alle dingen

Auteur: Guus Kuijer

Voorlezer: Guus Kuijer

Uitgever: Querido

“Mooi zangerig voorgelezen, waardoor je aandacht nooit wegzakt.”

Eerder bekroond met de Gouden Griffel en de Gouden Uil. Bij Thomas thuis wordt iedere dag uit de Bijbel voorgelezen. Hij kent al hele stukken uit zijn hoofd, die hij op zijn eigen manier uitlegt, met humor en fantasie. Een manier die zijn vader niet bevalt. Als zijn moeder weer eens door zijn vader met ferme klappen tot het ware geloof wordt gebracht, besluit Thomas dat het tijd wordt voor een Egyptische plaag.

Guus Kuijer werd opgeleid tot onderwijzer, maar richtte zich vanaf 1973 helemaal op het schrijven van boeken. Hij schreef eerst boeken voor volwassenen, waarin hij een heel eigen visie op geloof, godsdienst en zending tentoonspreidt. Echt bekend werd Kuijer echter pas door zijn kinderboeken, waarvan hij de eerste, *Met de poppen gooien*, in 1975 schreef. Hij las zelf het luisterboek van *Het boek van alle dingen* in.

In zijn ontroerende *Het boek van alle dingen* is het meteen duidelijk dat de stem van Kuijer uitstekend past bij het voordragen van dit verhaal. Juryleden gaven aan dat met name het gevoel bij het verhaal goed werd overgebracht, waardoor luisteraars op een prettige manier meegenomen werden in de ontwikkeling van het verhaal. Het jeugdboek wordt op deze manier ook zeer geschikt voor volwassenen om nogmaals te beluisteren of juist samen te ontdekken met (klein)kinderen. Iedere kwinkslag, iedere knipoog is te horen. Kuijer trekt je met zijn betoverende vertelstem het verhaal in en laat je niet meer los.

Het mooiste compliment luidde als volgt:

“Het luisteren naar deze stem doet je als volwassenen weer kind voelen. Het gevoel dat je met je duim in je mond wil wegkruipen bij iemand, veilig en vertrouwd. Alles klopt, de timing, de toon en de warmte waarmee er wordt voorgelezen.”

Kinderen met een ster

Auteur: Martine Letterie

Voorlezer: Dieuwertje Blok

Uitgever: Leopold

“Het verhaal wordt mooi voorgelezen, waardoor het indrukwekkend is.”

Eerder bekroond met de Zilveren Griffel. Rosa, Klaartje, Jules, Leo, Ruth en Bennie zijn doodgewone kinderen. Tot ze een ster krijgen, een ster die alles anders maakt. In dit voorleesboek beschrijft **Martine Letterie** het leven van zes kinderen die tijdens de Tweede Wereldoorlog in kamp Westerbork terecht kwamen. Ze baseerde de verhalen op interviews met mensen die de oorlog als kind meemaakten. Letterie heeft inmiddels een groot aantal boeken op haar naam staan. Vaak zijn het historische verhalen over bijvoorbeeld de Tweede Wereldoorlog. Het luisterboek is voorgelezen door **Dieuwertje Blok**.

Blok is een goede voorlezer die weet hoe ze een verhaal voor moet dragen en hoe ze de aandacht van kinderen vast moet houden. Ze praat helder en duidelijk en ze speelt op een goede manier met haar stem; ze versnelt op de juist momenten en haar intonatie is juist, waardoor er voldoende variatie is zonder dat ze stemmetjes hoeft te gebruiken. Uit het stemgeluid van Blok straalt ook een zekere mate van vertrouwen, wat met name bij dit luisterboek een groot pluspunt is vanwege de thematiek rond de Tweede Wereldoorlog. Meerdere juryleden stippen aan dat kinderen zich daardoor ook veiliger zullen voelen als ze de verhalen luisteren.

In de woorden van een van de juryleden:

‘Dieuwertje Blok heeft een stem die ernstig kan klikken, maar toch ook heel verzachtend. Het is echt een genot om te luisteren, ze neemt je helemaal het boek mee in.’

De Familie RIP

(winnaar in de categorie Kinderboeken)

Auteur: Paul van Loon

Voorlezer: Frank Lammers

Uitgever: Leopold

“Frank Lammers maakt van dit luisterboek een ware ervaring.”

De familie Rip wordt een beetje raar gevonden in de buurt. Jimi houdt van gitaargeweld bij volle maan. Lea kan dwars door muren zweven en moeder begraaft zich graag in de tuin. Toch doen ze hun best geen overlast te veroorzaken. ‘Lief zijn voor de burenen!’ zeggen de Rips steeds tegen elkaar. Want ze willen nou weleens lang in hetzelfde huis blijven wonen. Maar hoe ze ook hun best doen, buurman Knieper vertrouwt het niet. RIP ROT OP, denkt hij. Hij heeft geen idee wat hem te wachten staat...

Paul van Loon is al meer dan 30 jaar schrijver en heeft maar liefst tien keer de Prijs van de Nederlandse Kinderjury gewonnen. Hij is vooral bekend door zijn boeken over Dolfje Weerwolfje, Foeksia de miniheks en de Griezelbus. Het grappige en griezelige verhaal *De familie RIP* wordt voorgelezen door acteur **Frank Lammers**.

Frank Lammers is uitermate geschikt voor dit spannende en humoristische verhaal. Hij vertelt het alsof hij naast de toehoorder zit en alsof hij het zelf beleeft. Het luisterboek wordt een extra beleving omdat Lammers echt “acteert”. Door de - soms overmatige - inzet van bijgeluiden in het luisterboek, is de stem van Lammers een rustpunt; voor kinderen een manier om ze alert te houden in de soms chaotische scènes. Door de fijne voorleesstem groeit dit kinderboek uit tot een verhaal dat geschikt is voor alle leeftijden omdat je er oprecht mee vermaakt.

Of zoals een van de juryleden terecht opmerkte:

“Frank Lammers leest voor zoals je ook voorleest aan de rand van het bed als de kinderen gaan slapen.”